

ד"ש לכריסטינה אגילרה

בימים אלה עובדת קופר על ריסק חדש שייקרא Stone & Steel, ויוקלט ברצמבר הקרוב. "מלבד צ'לו יש בו גם סטנדרט וכלי הקשה - זה שילוב שאינו מוכן מאליו", היא מספרת. "אנחנו מנגנים מוזיקה ישנה, למשל מתקופות הנאורות והרנסנס, אבל בדרך חדשה".

בניגוד למקובל במוזיקה הפופולרית, את מנגנת בכל פעם בהרכב אחר ובסגנון אחר. מוזיקה

"זה יותר כיף כמה. לנגן סילו זה שונה לגמרי מלנגן מוזיקה קאמרית, קורסט של כלי מיתר שונה מטרוו של פסנתר, ולנגן מוזיקה עכשווית שונה מלנגן בטהובן, באך וברחמס. בכל אחר מהו'אגרים אני לומדת משהו חדש, ומביאה אותו ללאנר אחר. אם את מנגנת רק מוזיקה חדשה, ואין לך רקע של מוזיקה ישנה, או הנגינה שלך אינה מושלמת. אם תנגני רק מוזיקה ישנה, יהיה חסר לך משהו במגוון ובצבעים. מכיוון אחר, כשאת מנגנת סולו האישיות שלך מאוד חשובה - את במרכז, מאחוריך יש תזמורת, ואת יודעת שאם תפסלי 100 אנשים על הבמה לא יידעו מה לעשות. לעומת זאת, אם את מנגנת מוזיקה קאמרית מה שחשוב זה החיבור בין הנגנים".

את גם מאזינה למוזיקה?
"לא כמו פעם, אני מעדיפה ללכת להופעות חיות. מעבר למוזיקה קלאסית אני מאוד אוהבת ג'אז ואת לאונרד כהן, אבל גם את הוראן רוראן - זה מביך אותי להגיד את זה - ואת כריסטינה אגילרה".

מה את עושה כדי להתרבות בחופעה?
"לפני כל הופעה אני רצה בפארק הקרוב ושומעת מוזיקה תוך כדי, עם עדיפות ללאונרד כהן, אם אני לא ארזין, פחד הבמה שלי יהיה הרבה יותר גרוע - זה עוזר לווסת את האירגולין. ועם זאת, עדיף להיות קצת לחוץ לפני הופעה - מבחינתי אם אני לא לחוצה זה אומר שלא מספיק אכפת לי, או שאין לי אנרגיות לעלות לבמה ולתת את כולי".

לא נחיים עשירים מלנגן מוזיקה קלאסית.
"ממש לא. אני נרלתי במשפחה של מוזיקאים - סבא שלי היה מלחין, הסבא רבא שלי היה מסורד הייקר - כך שכסף מעולם לא היה דבר חשוב אצלנו. אותי ליטרו שיותר חשוב לעשות מה שאוהבים".

עך כמה האהבה חשובה?
"אתה לא יכול להיות מוזיקאי, או יותר נכון לא כדאי לך להיות מוזיקאי, אלא אם אתה ממש ממש אוהב את זה, ברמה שאתה 'חייב' לנגן. מוזיקה זה משהו שעושים בגלל התשוקה לאמנות, לא בגלל הכסף. בנוסף, אלה לא חיים קלים. אתה צריך להיות אדם עם משמעת גבוהה, עם יכולת התמדה ועם הרבה סבלנות".

מה עם האנז?
"בעולם המודרני, כדי להיות מוזיקאי מצליח אתה חייב לדעת להסתדר עם אנשים. אתה לא יכול להיות אדם מגעיל ורוחני, ולהצליח. תחשבי על המוזיקאים הכי מפורסמים, למשל יו יו מו, מה הרבה שאומרים עליו הכי הרבה שהוא האדם הכי נחמד בעולם". ■

להגיד לי מה לעשות? כל העניין החברי הזה לא נראה להם, או למרתי לסגן קצת".

הרוח הישראלית לימרה את קופר עוד כמה רברים, למשל כאשר הופיעה בפסטיבל הכליזמרים בצפת עם הנגן גיורא פיידמן. "זו הייתה אחת ההופעות הראשונות שלי בישראל, והופענו עם חברות ילדים שטאוד התרגשו להיות שם", היא נזכרת. "בחורות היה בלגן טוטאלי - בלגן זו המילה הראשונה שלמדתי בעברית - היינו באיחור של ארבע שעות, אף אחד לא ידע מה השני מנגן, שום דבר לא היה מוכן, ובכל זאת כולם אמרו 'אין בעיה, אין בעיה ועוד שתי מילים שקופר למרה מהר, יהיה בסדר'. אני אמרתי שזה יהיה אסון טוטאלי, אבל כשהגיע זמן ההופעה הכול רסס כמו שעות. היה מצוין".

כמה עוד שונים חייך כאן מוזיקה בארצות הברית?
"האמת היא שלמדתי לבשל. בניו יורק הרירה שלי הייתה בערך בטורל של המטבח כאן, השתמשתי בתנור האפייה לאחסון תיקים. אבל בדירה הנוכחית התחלתי לנצל את המטבח, זה כל כך כיף! אני מנסה בכל פעם משהו חדש, אבל אני הכי מעדיפה ביסול איטי - משהו שאפשר לזרוק לסיר, לשים על האש וללכת להתאמן על הצ'לו שכעישמונה שעות".

צילום: דניאל סמיר

הבגל לן רוזן, מנג'ל ליהמן בדרום ישראל. עברו חודשים עד שמצאנו תאריך לדייט הראשון

אצלה. החולט שהם נוסעים, ואני נשארת ללמוד".
הבול בגלל המורחה?
 "אני חושבת שהם גם רצו שאחיה יותר קוסמופוליטית, ושארע לרבר צרפתית. האמת היא שלמרות שהייתי רק בת 12 הרגשתי מאוד בוגרת, ככל אופן יותר בוגרת ממה שאני מרגישה עכשיו... אבל במציאות היה לי די קשה. בתחלה הייתי אמורה לגור עם משפחה, אבל התברר שיש להם שלושה כלבים ענקיים שהייתי אלרגית אליהם, אז הייתי חייבת לעזוב את הבית. וככה מצאתי את עצמי גרה לבד".
בגיל 11?
 "כן, התגעגעתי מאוד לבית".
איך הסתדרת?
 "במשך שנה שלמה אכלתי רק בננים עם מנחה נוסלה".

בלגן סוטאלי

אולי בגלל השנים הארוכות יחד, מערכת היחסים של קופר עם הצילו שלה מזכירה מערכת יחסים זוגית. "אני קוראת לו בונפארט", היא מגלה, "כי יחסית לצילו הוא קטן. הוא אנגלי משנת 1786, ויש לו צליל מאוד חזק. לפעמים הוא החבר שלי, לפעמים הוא המאהב ולפעמים הוא רב איתי. אבל אני תמיד מנסה להתפייס לפני שאני עוזבת אותו".

ומתי הזוגיות הכי מוצלחת? איזו הופעה הכי ריגשה אותך?
 "ההופעה עם רביעיית כלי המיתר שלי ב־Alice Tully Hall בניו יורק נתנה לי הרגשה מופלאה, מפני שעברנו על זה מאוד קשה וניגנו מוזיקה מאוד יפה. עם אותה רביעייה הופעתי גם ביפן, במקדש הכי מפורסם בקיוטו - כמה ענקית, אלפי אנשים בקהל, תאורה מדהימה על צוק שמשקיף על כל ההרים מסביב לעיר".

קופר מבלה חצי מהזמן שלה בהופעות מסביב לעולם, וחצי מהזמן בישראל. "אני אוהבת את תל אביב", היא אומרת. "יש לה אנרגיות טובות, והיא מזכירה לי מאוד את ניו יורק. זו עוד יפה, שיש לה ים ונמל. האנשים פה מאוד אמיתיים ופתוחים. בניגוד לאנשים בטוקיו ובסקנדינביה שהם די קרים".

עם כל הכבוד לים ולנמל, קופר היא בעיקר בחורה מעשית שאוהבת לעבוד. "כאשר לן ואני החלטנו לעבור לישראל, היא נזכרת, 'חפשת משהו שיהיה לי כאן אישונה בסים קבוע. תמיד רציתי ללמד מוזיקה, אז פניתי להרוזי קרוגר, סגן נשיא בליהמן בדרום, שבדק עבודי היכן יש משרת הוראה פתוחה, וכך הגעתי לאקדמיה למוזיקה בירושלים".

זו הפעם הראשונה שאת מלמדת?
 "האמת היא שלימדתי קצת בניליארד, כעוזרת הוראה ובכיתות אמן, אבל כמורה ממש, זה הניסיון הראשון שלי. בשנה שעברה לימדתי שם פעם בשבוע, והשנה אלמד פעמיים בשבוע".

מה למדת על הסטודנטים הישראליים?
 "שהם מאוד חכמים, מאוד מוכשרים והרבה יותר קשוחים מהאמריקאים".

במה זה מתבטא?
 "לאמריקאים, למשל, יש תגובה רפלקסיבית של חיוך כשהם מציעים לעשות דברים אחרת. בתחלה חייבתי הרבה, אבל הסטודנטים הישראליים הסתכלו עליי כמבט מודר, למה את מחייכת? את המורה שלי, את פשוט אמורה

קופר (36) עברה את הגיוה מהצלחה, וזמן קצר לאחר מכן נישאה לרוזן (45). לפני כשנה הם עברו להתגורר במגדלי אקירוב בתל אביב. הרבנים אולי לא ירעו זאת, אבל כבר כשהייתה קופר בת 22 הגדיד אותה ה"ניו יורק טיימס" כמנסציה. היא בעלת תואר דוקטור מבית הספר היוקרתי למוזיקה ג'וליארד, מופיעה ברסיטלים ובקונצרטים רבים ברחבי העולם, וניגנה בין היתר עם התזמורת הקאמרית של סראג, התזמורת הסימפונית של אוסקה והתזמורת הסימפונית של טורונטו. בנוסף, היא הוציאה עד היום כ־15 אלבומי מוזיקה ר־DVD, חלקם במסגרת הקורסט המוצלח ג'לאטו והטריו אינטרסקסן.

קוסמופוליטית

הראיון עם קופר מתנהל באנגלית, בעיקר מפני שאין לה כמעט זמן ללמוד עברית. "יש לי מורה, ואני אמורה לקחת שיעורים, אבל זה תמיד גרמה לטובת דברים אחרים שאני צריכה לעשות ויש להם דד ליין", היא מתנצלת. "אני יודעת שאני צריכה ללמוד יותר, אבל זה משה לי, מה גם שכולם פה יודעים אנגלית מצוין".

קופר היא בת לפסנתרן אמריקאי ולכנרת ממוצא יפני שנפגשו בקולג', התחתנו, ועברו לניו יורק - כיוון שהאב למד בניליארד. "כשהוא היה מאסטרו שלו עבדנו ב'בולטימור', מספרת קופר, "וכשלב הדוקטורט הגענו לקליפורניה". היא עצמה התחילה לנגן בגיל 10, והספיקה לברוק כמה כלים לפני שבהרה בצילו.

"הפסנתר הוא הכלי הראשון שאהבתי", היא מודה, "אבל האצבעות שלי קטנות, את יכולה לראות כמה חזרת שלי קטנה, אז משאט אן לי ידיים לוח. מעבר לכך, אבי הוא פסנתרן, ורציתי לבחור כלי שהוא שלי, שההורים לא יוכלו להגיד לי מה לעשות בו. בגיל 7½ הלכתי איתם לחורה, ונתקלתי שם ביצורה של שוקרט בשם Cello Quintet. ישבתי וקראתי את החזרים, וכבר אז חשבתי שזו אחת היצירות הכי יפות בעולם. האמת היא שלמיד אחבתי את הצליל של הצילו".

המשך הרומן התרחש בצרפת. "הגענו לפרזי כאשר הייתי בת 11, כיוון שאבי יצא לשנת שבתון, מספרת קופר. "במשך שנה למדתי בקונסרבטוריון עם מורה מצוינת לצילו, וכשהגיע הזמן לחזור לקליפורניה, ההורים שלי רצו שאמשיך ללמוד

"אני אוהבת את תל אביב. יש לה אנרגיות טובות, והיא מזכירה לי מאוד את ניו יורק. זו עיר יפה, שיש לה ים ונמל. האנשים פה מאוד אמיתיים ופתוחים, בניגוד לאנשים בטוקיו ובסקנדינביה שהם די קרים"

צליל מכון

מה שמניע את הצ'לנית הבינלאומית, כריסטינה ראיקו קופר, זו האהבה. בעקבותיה היא התגיירה ועזבה את ניו יורק לטובת תל אביב, ובזכותה היא גם מתחזקת זוגיות משובחת עם הצ'לו שלה, המכונה בפיה בונפארט

גלית חתן ((צילום: ורדי כהנא

רפרטואר

דיסקים של קופר בהרכבים שונים. 'כיף לי לגנוח'

צלניתו. ענתי בכיישנות שכן, ואו הוא אמר 'הו, אני מאוד אוהב צ'לו, את מכירה את הקונצ'רטו לצ'לו של רבוץ'קו, והתחיל לזמזם אותו. סיפרתי לו שבדיוק באותו בוקר התאמנתי על הקונצ'רטו הזה, כי עמרתי לנגן אותו בהופעה כמה שבועות מאוחר יותר. הוא פנה לרבנים האחרים ואמר להם, 'אתם שומעים את זה? זהו היא מנגנת את הקונצ'רטו לצ'לו של רבוץ'אק'. אחד מהם שאל, 'רבוץ'אקו את יודעת שהוא ניצח על הסימפוניה שלו בקרנגי הול?', ואני ענתי 'שכן. חם היו מאוד נחמדים אליי אחרי זה'.

למה החלטת להתגייס?

"על אף שמעולם לא היה לי קשר לרדת, תמיד התעניינתי ביהדות - רוב החברים שלי היו יהודים וישראלים. את לן, בעלי, הכרתי לפני שש שנים. אמנם בהתחלה בקושי היה לנו זמן אחד לשני - עברו חודשיים עד שמצאנו תאריך לרייט הראשון, כי כל הזמן היינו בנסיעות - אבל כשהיחסים הפכו יותר רציניים התחלתי להתעניין ביהדות באופן מעשי, ובמשך שנתיים לקחתי שיעורים פרטיים אצל רבנים אורתודוקסיים".

הצלנית כריסטינה ראיקו קופר רגילה להופיע בפני אלפי אנשים ולהפליא בנגינת יצירות מורכבות, אבל ל"הופעה" שלה במבחן הגיור, בפני ארבעה רבנים קפדנים בקווינס, ניו יורק, היא הגיעה כמעט חסרת ביטחון. "זה היה לפני שנה וחצי בערך", היא מספרת. "בזמן שחיכיתי לתור שלי, הבחורה שהייתה בחזר עם הרבנים התחילה לבכות ולצרות.

"התברר שהם הכשילו אותך, והודיעו לה שהיא צריכה לחזור ללימודים במשך שנה, ושזמן זהו אסור לה להיות נקשר עם החבר שלה - לא בטלפון, לא במכתבים ולא באימיילים. שמעתי את כל זה, וחשבתי לעצמי 'זה כזה סיוט'. הרגשתי כאילו עומדים לערוף לי את הראש.

"כשנכנסתי עם הרב שלי לחזר, הרבנים צעקו אחד על השני בידיים, ולא שמו לב אליי. הרב התחיל להציג אותי: 'זאת כריסטינה ראיקו קופר, היא מנגנת בצ'לו, היא עומדת להינשא ללן רוזן (מנהל השלוחה הישראלית של ליהמן בדרוס, ג' ח'), והם בכלל לא הקשיבו לו.

"אבל אז, פתאום, הרב הכי זקן פנה אליי ושאל, 'צ'לו את